

Gorm Erik Hjort 1917 – 2003

Denne artikel blev bragt i Støvring lokalhistoriske Forenings medlemsblad "Hanan" i 2004.

Gorm Erik Hjort 1930

Gorm Erik Hjort var gammel Støvringdreng, som, skønt han ikke har boet i byen siden han fik sin studentereksamen fra Aalborg Katedralskole, følte en stærk tilknytning til den by, hvor han var vokset op. Igennem en lang årrække sendte han troligt en mængde materiale til vort arkiv. Ting han havde oplevet, læst eller hørt fra andre skrev han ned og sendte, enten i store kuverter eller som mails via den computer, som han tidligt havde anskaffet sig.

I begyndelsen af december sidste år ringede han for at aftale et møde, idet han ville have at hans materiale skulle forblive samlet på vort arkiv. På grund af hans meget fremskredne sygdom blev mødet allerede berammet til et par dage efter. Det var en mandag formiddag vi mødtes på arkivet. Hans datter og svigersøn havde kørt ham herop, og vi fik lavet en aftale om afleveringen. Søndagen derefter døde han.

Inger og Gorm Erik 1922

Hjort, der var uddannet ingeniør, var søn af læge Arne Hjort og dennes hustru Erna, født Gravenhorst. Læge Hjort praktiserede i Støvring fra 1916 til 1949. Han var byens første læge og et ret specielt og meget respekteret menneske, som de ældre i byen husker ham.

Ved sin ankomst til byen byggede han sig et hus på Viborgvej 11, et af de første huse der blev bygget på den vej.

Foruden Gorm Erik fik lægeparret i 1920 en datter, der fik navnet Inger.

Vi har dykket lidt ned i Gorm Erik Hjorts arkiv og fundet noget af det frem, han har skrevet om sin far.

Arne Hjort, læge i Støvring 1916 - 1949

Skrevet af Gorm Erik Hjort, redigeret af Poul Christensen

Billederne er taget af Arne Hjort

Læge Arne Hjort

Far var kategorisk i sine udtalelser. Samtidig var han meget humoristisk og kunne fortælle en historie gravalvorlig, selvom han indvendig måtte more sig over den. Men både skolens og fars måde at lære historie på var, trods deres store forskelle, begge ret docerende.

I gymnasiet kunne jeg forstå, at far havde ladet sig påvirke af den russiske revolution, men han har lige så lidt som jeg været tilhænger af, hvad der fulgte efter. Min svoger Hans Holm, der er konservativ, fortalte, at han ikke kunne få indrejsevisum til USA på grund af fars forhold. Far syntes, at det var en uskik at diskutere politik ved at opføre et teaterstykke. Han mente, at med musik og sang blev det kun til propaganda og ikke til en reel diskussion. En anden dag udtalte han sig om moral og sagde, at det også var umoralsk at begå en forbrydelse, selvom den ikke blev opdaget.

Han udtalte engang: ”Filosoffer lever ikke efter deres filosofi”. Man kunne heller ikke efter hans mening opdrage børn. Thi enten skal man opdrage dem til at klare sig, og det kræver, at de må være hårde ved andre, eller også må man opdrage dem til at være gode ved andre, og i så fald kan de ikke klare sig. Begge dele er umoralske, så derfor kan man ikke opdrage børn.

Arne, Gorm Erik og Erna Hjort i haven

Fars påvirkning på sine børn fik mig til at have en anden mening om opdragelse end han havde.

Uanset af, at man ikke kunne opdrage børn, blev vi præget af ham, især blev jeg præget af ham.

Min søster blev dog mindre påvirket, men hun kan dog af og til modsige sin mands stærkt konservative, schlüterianske meninger.

En af mine fætre mente, at far var en dygtig pædagog. Min klassekammerat Borch sagde for et par år siden: ”Du kom fra et ikke-borgerligt hjem, Gorm Erik, i modsætning til alle os andre, der kom fra borgerlige hjem”. Inger mener, at vi mest blev opdraget af mor, og at hun tog sig mest af os.

Jenny Sørensen fra Støvring, der var pige i huset hos os et halvt år, mener, at vi havde et godt hjem. Hun kan huske, at vi spurgte far, når vi læste sprog, om en glose. Far svarede os hurtigt uden at se efter i en ordbog.

Læge Hjorts Ford T

Far var den første i Støvring, der købte en bil, en høj Ford, købt hos mekaniker Gregersen. Han kunne ikke lide selv at køre i bil, fordi der var så meget reparationsarbejde på den, når han var ude at køre. Han syntes derfor ikke, at han skulle være bilmekaniker, men læge. Og desuden kunne han ikke have rene hænder, hvis han skulle arbejde med bilen og i haven i de tilfælde, hvor han skulle behandle patienter.

Indtil han solgte den, efter at have haft den en kort tid, var vores pige Karen Hansen fra Annerup chauffør for far. Til brug for nærkørsel købte far i stedet for en hest. Hesten var en brunrød vallak, en hesterace der oprindeligt stammede fra Vallakiet ved Sortehavet. Hesten havde en hvid plet i manken. Vi kaldte hesten Ib. Den var rolig, men ikke særlig hurtig. Far havde kort tid i forvejen været kaldt ud til en ulykke i Tyvdalen, der er krydset Nibevej og Hobrovej, hvor en mand var væltet med en motorcykel. Da far kom derud, så han nogle mænd, der var kommet kørende med en hestevogn. Far spurgte dem, om de ville til at flytte den tilskadekomne. Men det var ikke meningen. Da far nu havde behandlet patienten, sagde han, at han også ville have en hest for at være lige så hurtigt som mændene med hestevognen. Men vallakken løb nu ikke nær så hurtigt som mændenes heste.

Jumpen med hesten Ib foran

Nu da far havde fået en hest, som han ganske vist kunne ride på, måtte han også have en vogn og købte derfor en jumbe. En tohjulet vogn med sæder langs vejsiden af vognen, så kusken måtte sidde skævt for hesten. De fleste gange vi kørte, var mor kusk. Jumben havde to stjerner mellem hvilke hesten gik. Vi andre gik op i jumben gennem en låge bagerst i jumben.

Arne Hjort til hest

Til brug om vinteren havde far en slæde. Både hest, slæde og jumbe var opstaldet i kroens stald. Kroen havde en kørelade ud mod Aalborgvej med en åben plads syd for hen til Jernbanegade. Herud for holdt rutebilerne. Far brugte jumben til sygebesøg, hvor tiden ikke spillede den store rolle.

Men jeg tror, at vi mest benyttede jumben til lystkørsel.

Vi kørte ture om søndagen op til Hornum sø, hvor vi badede. Mor, Inger og jeg samt vores unge piger badede på vestsiden af søen, hvor den var mest lavvandet og havde en fin sandbund. Far skulle derimod bade for sig selv på søens vestside, hvor der er dybere vand. Far var en dygtig svømmer og i øvrigt med sin mindre og tætte krop langt bedre til legemsøvelser end jeg.

På andre ture tog vi ned i skoven undertiden så langt som til Farsø mose, men i regel kun til Hestdalen. Denne er en smuk lille langstrakt eng ind mellem skoven lige på den anden side af jernbaneviadukten over vejen til gammel Skørping. Mor og Inger blev ved jumben og hesten Ib. Denne havde far spændt af jumben og bundet, så den kunne græsse. Far og jeg gik derimod langt op i dalen. Far fangede insekter. Hvis far en hverdag, hvor vi børn var i skole, fik lyst til en tur for at fange insekter, fandt han på at tage nogle af naboernes børn med. Han kunne godt med børn.

Parti fra Gravlev

Andre af vores ture gik til Gravlev, hvor vi så besøgte jordmoderen fru Levring. Et par gange var vi da oppe i Oplev krat, hvor der er en åben plads midt i krattet, der blev kaldt Dansepladsen, idet folk havde danset til toner af en af byens musikere, blandt andre murer Kragh. I bogen ”Danmarks billeder” af fotografen Sigvardt Werner er der et billede fra Oplev Krat. På dette billede sidder to små børn, en dreng på ca. 6 år og en pige på 3 - 4 år. Det er billedhugger Bundgaards børnebørn fra Tinbæk mølle, Christian og Elisabeth. Elisabeth døde som 15-årig ved at gå ud foran en bil, da hun og hendes mor vendte hjem med rutebilen fra Hobro.

Da jeg var 14 - 15 år kan jeg fra disse ture huske, at vi kørte op fra Gravlev mod Fløe, (der betyder flod eller fugtig) bevirkede dette ret jævne landskab, der steg op fra Gravlev og ikke særlig smukt, at jeg, der kun kan brumme med en dyb bas, og derfor ikke deltog i Katedralskolens sangundervisning, gav mig til at synge. Jeg sang mest Poul Martin Møllers sang, ”Rosen blusser alt i Danas Have”. Jeg har nok lige lært om Poul Martin Møllers Kinarejse i 1830, så derfor var jeg blevet forelsket i denne sang.

Jeg mindes ikke, at vi var med far på slædeture om vinteren. På længere ture benyttede far de af byens chauffører, der kørte udlejningskørsel. Han skiftedes til at bruge de forskellige chauffører, da han ikke ville vælge den ene frem for den anden. Han var jo læge for alle. Tilsvarende handlede han hos alle byens købmænd. På en del af disse ture i praksis var vi børn med, så jeg fik, da jeg var 15 - 16 år, lært landskabet omkring Støvring temmelig godt at kende. Jeg tegnede nogle kortskitser over disse ture i en notesbog, hvorpå jeg skrev nogle stednavne og årstal. På kortet over Gravlev anførte jeg tillige navnene på nogle personer. Da fiskedammene i Gravlev syd for kirken i 1931 blev anlagt af lærer Gustav Hansen fra Aalborg, var jeg meget interesseret heri og tegnede en skitse af dammene. Gustav Hansen var gift med en datter af lærer i Frederiksen i Gravlev. De ligger begravet på Gravlev Kirkegård.

Sommersøndage, hvor vejret var godt, og det så ud til at der ikke ville komme patienter, lejede far en bil med chauffør, og vi kørte nogle lange ture til Vesterhavet, Blokhush, Løkken eller sydpå til Mariager fjord ved Bramslevbakker ved Mariager fjord. De sidstnævnte var med sine enebær

I klitterne ved Vesterhavet

buske spredt ud over bakken, der skrånede ned mod Mariager fjord, meget smukkere end nu i 1980'erne, hvor der er lavet stier og anbragt forskellige nødvendige skure. Så selvom bakkerne nu er fredede, bliver de på grund af større benyttelse en del slidt. Men det må man tage med, for at folk kan komme ud i naturen. Ligesom de uundgåelige gallerier og cafeterier på det ikke fredede område på bakkens top.

I vandet ved Vesterhavet

En af vores længere ture gik til Klejtrup, hvor fars fætter Johannes Harbou var dyrlæge. Da Harbou ikke kunne betale sine regninger, flyttede han meget omkring. Vi har også besøgt ham i Sindal. Han og far var klassekammerater på Frederiksberg gymnasium. Men Johannes var endnu mere nervøs end far, og røg ligeledes for meget. Far og Johannes talte meget godt sammen og vidste begge en masse. Johannes var adelig, så derfor havde han forbindelse med de tyske Harbouer, selvom han og far var lige så meget beslægtet med de tyske Harbouer. De tyske Harbouer nedstammer fra fars oldefar. De

var general Johannes Harbous brødre. De boede som børn i Rendsborg og var opdraget som voksne hos Prinsen af Nør, så de var afhængig af ham og kom derfor på den Slesvig-Holstenske side i 1848 -50. Min oldefar var derimod kommet i dansk militærtjeneste Mens han som ung løjtnant havde vagttjenesten hos Prinsen af Nør, kom denne ud forbi vagten 200 meter fra denne, og da man ikke skulle gøre honnør, hvis militære var længere borte end 150 meter gjorde Harbou ikke vagthonnør. Dette opdagede prinsen, og Harbou fik en uges arrest.

Far fortalte engang, at han vågnede ved at høre en stemme råbe: "Kejser Wilhelm er død". Hvis kejseren nu virkelig var død på dette tidspunkt, ville far have troet på tankeoverføring, tilføjede han. Men den tyske kejser Wilhelm den 2. levede i bedste velgående denne dag i Doorn i Holland, ivrigt beskæftiget med at hugge brænde. Han var den sidste tyske kejser og blev afsat efter første verdenskrig. Han døde i 1941.

Jeg kan huske, at far mange gange råbte: "Bøh; Bøh" i søvne. Jeg vil mene, at han nogle gange gjorde det med vilje. Jeg og Inger sov sammen med far og mor indtil 1929, da vi fik hver sit soveværelse på loftet. Inger fik det største værelse mod vest, og jeg fik det nordligste af de to værelser mod øst. Det tredje loftsværelse fik vores pige. Men når vi fik gæster, måtte vi flytte nedenunder.

Blandt familiehistorierne om min første barndom er der historier, der er en blanding af de voksnes genfortælling og egen erindring i et sådant netværk, at jeg ikke længere skelner, hvad der er blevet fortalt, og hvad jeg selv husker - springer følgende frem i min voksne erindring.

Gorm Erik i klapvogn

Da jeg lærte den besværlige kunst at gå, sagde jeg: ”holdes hoved”, det vil sige at de voksne skulle holde mig på hovedet for at støtte mig, mens jeg gik. Da jeg var mindre og ikke kunne lide maden, blev jeg madet af far. Han sagde hver gang, han kom med en spiseske mad: ”Nu kommer der en abe og vil spises.” Det kunne også være et andet dyr end en abe. Det skiftede fra mundfuld til mundfuld. Jeg syntes, at det var sjovt og fik maden.

Om aftenen, førend vi skulle i seng, blev vi som små badet i stuen mod nordøst, hvor kakkelovnen stod. Som badekar brugte vi en zinkbalje, enten den store, lave og runde eller den højere, ovale balje. Mens vi blev badet, læste far op for os af Snorres norske kongesagaer. Det er nok kun mig, der har haft glæde heraf. Det må have

været for svært for Inger. Jeg gjorde samme fejl, da jeg læste op for mine børn. Her valgte jeg noget som min ældste datter Katrin kunne forstå. Det kunne Aase følge med i, ikke Anna, selvom hun og Aase er lige gammel.

Jeg mindes svagt, at far og vores pige Karen engang løb tagfat i haven. Der findes et fotografi af Karen og far, der løber om tagfat; mens mor og bedstemor ser til fra køkkentrappen. Engang som tre eller fireårig sad jeg på køkkenbordet og så ud ad vinduet, da mor pludselig væltede, ramt af lufttrykket fra et lyn ude på gårdspladsen. Det morede jeg mig højlydt over, idet det virkede så pudsigt på mig, at jeg gav mig til at grine.

Inger med mor Erna

I 1920, da jeg var 3 år gammel, blev min søster Inger født. Jeg sagde da til mor: ”Vi har ikke for en skilling plads til lillesøster”. Det er nok en meget almindelig reaktion af det ældre barn, at det bliver jaloux på det yngre.

Da jeg havde lært at tale, kaldte jeg mig selv ”Ded”, og da jeg kom sammen med en anden lille dreng på 2-3 år, kaldte jeg ham, der var søn af dyrlæge Kjellerup-Nielsen, for ”Dyre-Ded” og mig selv for ”Doktor-Ded”. Kjellerup var dyrlæge i Støvring fra 1915-1921, hvorefter han flyttede til Hjørring.

Far var en fattig, men dygtig læge. Han var kendt for at være en dygtig børnelæge. Han lavede de fleste kemiske analyser selv, da han herved mente, at kunne skønne mere om sygdommens art, end ved at se på analyseresultatet alene.

Ved sin afrejse fra Støvring fik han et brev fra Herman Nielsen i Åbyhøj ved Århus. Herman Nielsen havde været manuduktør for far i studietiden. I brevet skrev Herman Nielsen, at far burde have udnyttet sine evner som videnskabelig assistent. Far ville nok ikke have egnet sig som læge på et hospital eller et videnskabelig institut under ledelse af en chef. Far fortalte mig engang,

at han i ”Ugeskrift for Læger” havde set beskrivelse af en sygdom som ny. Den sygdom kendte han godt, men troede at alle kendte den.

Far kunne tit blive hidsig, når et eller andet var gået imod ham. Han kunne da smide ting i gulvet. Jeg husker, at mor havde en smuk, sort lervase med fire hoveder foroven. Jeg troede, at onkel Valdemar Rosenstand havde lavet den. Men min tante Dagmar Gravenhorst havde en lignende, som var fra Hjorth i Rønne, Bornholm. Mors vase smed far en dag i gulvet. Far kunne også finde på, når han havde sine anfald, at gå ud af huset. Jeg måtte en dag gå efter ham og få ham med hjem.

Vores tjenestepige Jenny Sørensen i Ishytten fortalte mig en dag, at far var blevet kaldt ud til en dame, der havde hængt sig. Han kom meget ophidset hjem. Han kunne se, at den måde, som damen hang på, ikke kunne skyldes selvmord, men han kunne ikke bevise, at det var drab. Damen havde en lille ejendom ude på heden, som blev passet af en karl. Han havde flere gange bedt damen om at give ham ejendommen. Aftenen før damens død havde han siddet nede på kroen. Pludselig rejste han sig og sagde, at han skulle hjem og fodre dyrene. En halv time efter kom han igen ned på kroen. Men politiet kunne intet bevise.

*Gorm Erik med mors høns
sommeren 1919*

Jenny fortalte, at hvis vi ikke i fremmede sprog kunne huske en gløse, spurgte vi far, som så fortalte os det. Hun mente, at vi havde gode forældre. Når far var hidsig, græd mor, men uden mor havde far ikke kunnet klare sig, hvad han også selv var klar over. Mor, Erna Hjort, var en stor støtte for far. Hun ordnede det praktiske med huset, sørgede for mad og vask. Mor var glad for dyr, så hun havde et hønsehold på omkring 20 høns. Hertil kom undertiden andre fugle som gæs, kalkuner, dværghøns. Hun holdt også duer og kaniner. Hun passede også haven. Far påstod, at den kunne han ikke hjælpe med, fordi han skulle have rene hænder, når der kom patienter.

I 1928 var mor med min søster og jeg i København på ferie hos moster Ingeborg, da mor pludselig fik et telegram fra far, hvori der stod: ”Kom straks hjem. Vi skal flytte”. Det viste sig, at en yngre læge Hebel havde sagt til far, at nu kunne far godt pakke sammen, for om nogle dage ville han, Hebel, nedsætte sig i Støvring. Det havde far taget på ordet, men mor fik far til at blive.

Hebel blev i øvrigt kun få uger

i Støvring og flyttede så til Holte. Hebel var som sin broder, der også var læge, meget interesseret i hestesport. Det ødelagde vores sommerferie hos moster, fordi onkel endnu havde bil og lovet os

Arne Hjort ved Ernas gæs

nogle ture. Vi fik en tur til Værløselejren i Nordsjælland, en militær kaserne, som onkel, der var forhenværende officer, fik lov til at besøge. Lejren var hjemsted for de danske militære fly, der blev bombet 9. april 1940 ved besættelsen af Danmark. I 1929 fik moster og onkel en datter og solgte derfor deres bil.

Da under krigen kommunisterne blev interneret i sommeren 1941, ringede politimesteren i Nibe til far og spurgte, om han var medlem af kommunistpartiet. Far svarede nej, da der var for få i Støvring til at danne et parti. Jeg mener nu far mere var humanistisk og socialt indstillet end egentlig kommunist.

Det danske politi internerede flere end tyskerne forlangte. Politimesteren i Nibe var på den rigtige side, hvorimod politimesteren i Aalborg var mere striks. Far syntes, at han godt ville have været martyr. Det syntes vi andre nu ikke. Der skete ham ikke noget.

Far: ”Min far og hans søskende besøgte ikke hinanden tit, selvom de boede i København. De mødte derimod hinanden i deres forældres hjem i Nyborg i ferierne”.

Far kunne ikke lide at gå i teatret. Han var bange for at indebrænde. I 1881 havde der været en teaterbrand i Wien, hvor mange mennesker omkom. Hofteatret på Christiansborg blev derfor lukket. I 1918 blev her teatermuseum, der var oprettet i 1913. Også minder fra lille Amalienborgs brand. Det var et midlertidigt teater opført i Rosenborg have. Ved denne brand omkom flere børn bl.a. Elers'. Han indrettede til minde herom sit kollegium.

Far talte om en brudekaret, der var kørt i Ladegårdsåen ved Aaboulevarden. Der står en mindesten her til minde om begivenheden. Far talte om den rigtige side af Aaboulevarden dvs. Frederiksbergssiden og ikke Nørrebrossiden. Han var fra Frederiksberg, men så jo ikke ned andre. Holælndervej udtalte han ”Holnervej”.

Erna Hjort med hund i børnetøj

Mor havde hele tiden i Støvring haft dyr: Katte, hunde og høns og duer, og af og til ænder og kalkuner. Det var også hende, der passede haven. Far sagde, at når der kom tilskadekomne, havde han ikke tid til at rense havesnavs af hænderne, inden de skulle behandles.

Far havde ikke nogen fast konsultationstid, men folk kom, når det passede dem. I begyndelsen benyttede han den midterste stue mod nord som konsultationsstue, men senere, da vi fik rådighed over hele huset efter 1927, blev veststuen mod nord indrettet til konsultationsstue.

Huset på Viborgvej 11 blev bygget i 1916 af far. Hans far Niels Hjort, der boede i København, havde sendt en arkitekttegning til et hus. Men den kunne man ikke bruge i Støvring. De folk, der skulle kautionere for far, havde blandt andet den indvending, at et hus bygget efter en tegning fra København ikke kunne sælges, hvis far ikke kunne klare sig. Huset blev bygget i udkanten af byen, så dengang var der udsigt til marker. I 1922 var Hæsumvej ikke bebygget, så der var udsigt til de to gårde på Hjordalvej

Huset på Viborgvej 11

fra hjemmet og Stensgaarden fra vores nordvindue mod Viborgvej og Hæsumvej. De var begge grusveje. Jeg husker, at vi i regnvejr stod i vinduet i den grønne stue og så ud på regnen, der faldt på gaden. Viborgvej var en grusvej et stykke op i 20'erne. Jeg husker også at nogle folk i byen, blandt andet at lærer Hans Povlsen og hans kone Dora, gik aftentur opad Viborgvej til Juelstrup Sø.

Også Købmand Hans Lillien skjold med kone gik ligeledes denne tur. Søen forsvandt først i 20'erne.

Krydset Viborgvej/Hæsumvej

I 1980'erne er det blevet mere almindelig at gå lystture. Jeg oplevede således for nogle år siden, hvorledes folk en søndag eftermiddag kom strømmende syd fra og ligesom blev suget ud på engen gennem tunnelen ud på Voldstedvej.

Et af billederne viser et hjørne af vores møbler i stue nr. to fra øst mellem døren ind til denne og det ene nordvindue i stue nr. to. Her står et lille nøddeskab, som mor brugte til duge. Ved siden af dette skab står en kommode af mahogni, hvori mor gemte mel, sukker og krydderier. På væggen hænger nogle malerier. Det ene er af K. L. Lundgreen og forestiller en vase med asters. Det er først senere blevet indrammet. Et andet maleri forestiller en mor med et barn gående ved sin side. Dette kan jeg ikke huske. Mor Erna var glad for dyr, så hun havde både hunde og katte samt fjerkræ. En af kattene lå tit på hendes skuldre, så hun kunne gå ned i byen med den, uden at den sprang af. Mor havde i al den tid, hun boede i Støvring fjerkræ. Hønsehuset var i det nordvestlige hjørne af udhuset. Hønsegården lå langs hele vesthegnet, men tit gik hønsene ude på gårdspladsen. Det meste af tiden havde hun også duer. Hun havde indrettet et dueslag i et rum mod sydvest i udhuset hertil. Duerne havde den sydligste del af hønsegården. Det var lukket foroven med et hønsetrådsnet, så duerne ikke kunne flyve frit omkring i de fremmede haver. Nogle gange havde hun ænder, gæs eller kalkuner. Af billederne fremgår det, at efterhånden som haven voksede op, skjulte den udsigten til de omliggende huse.

Far foretog sammen med sin familie nogle eftermiddagsture om sommeren. Vi besøgte således Vesterhavet flere gange. Der er seks gamle, utydelige fotos herfra, formentlig fra Blokhus og Løkken. De to viser en bred strand med både og folk på stranden. Ind mod klitterne er der en bred, tom strand. Et tredje billede er taget oppe fra klitterne ind mod byen. Nede på stranden går der mange mennesker. På de tre sidste ses den grå klit med en båke og enkelte personer. Hvem disse er, kan jeg ikke se, men formodentligt er nogle af dem familien.

Ved Hornum Sø 1924

Et yngre og tydeligt billede fra 1922 eller 1923 viser vores pige Karen Hansen. Karen står sammen med min søster Inger og jeg foran en fiskerbåd. Andre ture gik til Madum Sø eller Hornum Sø. Fra Madum Sø er der fire billeder. Fra Hornum Sø er der tre billeder fra 1922 eller 1923, der viser min søster og jeg stående nøgne i vandet sammen med henholdsvis Karen Hansen og hendes søster Edith. De voksne er iført en sort badedragt. 1920 gik badedragten fra skulder til lidt ned ad lårene. Begge de voksne piger har kortklippet hår, men frisuren er forskellige. Et billede viser Edith stående alene i

vandet med en stok i hånden og en cigaret i munden. På andre billeder ses Karen og Edith i haven. På et af dem ses Karen løbende måske forfulgt af far. Mor, der havde fået åreknuder efter sine fødsler, ser til fra køkkendøren. Fra samme sommerdag i 1923 ses far stående på hovedet.

Der er også et billede af vores lejer Akselsens dreng, der sidder på sin fars hest. Karen og Edith poserer også fars bil, en høj Ford. Den første bil, som mekaniker Gregers Gregersen solgte i Støvring. Far kørte ikke selv bilen, men lod Karen være chauffør.

På Viborgvej lå lidt inde fra vejen et lille hus, hvor der boede en gammel snedker Aagaard. Han havde lavet nogle havemøbler, en bæk og et bord. Disse arvede mor ved hans død i 1928. Vi lavede en plads til disse møbler i hækken mellem haven og gårdspladsen. Da de var betydelig nærmere end det mørke lindelysthuset fra køkkenet, blev de fra 1929 brugt til ved eftermiddagskaffen. I sommeren 1984 var nogle brædder, der lå ned mod jorden, alt hvad der var tilbage af de gamle møbler i lindelysthus. Lindene var der, men skåret ned.

Egon Gregersen har fortalt, at han en dag kom op til dr. Hjort, der var ved at pakke en madpakke til en trængende. Mor sagde: ”Jamen Arne”, det kaldte hun far, ”hvad skal vi så have at spise i morgen?” Hertil svarede han: ”Vi fik mad i går, så får vi det nok også i morgen”.

Far påstod, at man ikke kunne opdrage børn. Jeg mente nu, at han opdragede mig på den måde han var, selvom jeg vel ikke troede på alt, hvad han sagde. Jeg var dog påvirket af hans viden, og derfor læste jeg meget, uden dog at kunne nå ham i viden. Jeg spurgte far, hvad han syntes, at jeg burde læse først af hans mange bøger. Jeg læste, fordi jeg selv gerne ville, ikke fordi jeg skulle. Far citerede engang følgende indskrift, som hans far, Niels Hjort, havde set på en mølle i Tyskland: ”Gottes Muhle mahlen langsam, aber trefflich fein” eller på dansk: ”Guds mølle maler langsom, men fortræffelig fint”. De to sidste tyske ord betyder næsten det samme.

Gartner Ulrich fik meget tidlig en radio. Vi har enkelte gange hørt radio hos gartner Ulrich. En gang fortalte han, at man kunne høre radioorkestrets musik før end tilhørerne i salen i København. I 1933, da Hitler var blevet tysk kansler, hørte far og jeg Hitlers tale hos gartner Ulrich. Min søster, Inger Hjort, gik over til en nabo, fru bager Jensen, for at høre radio. Hverken min mor eller jeg kunne forstå, hvorfor Inger var så meget hos fru Jensen. Mange år senere fortalte Inger mig grunden. Da Inger gik i gymnasiet, tog hun og mor nogle gange til Aalborg for at gå i biografen. På grund af trafikforholdene så de to stykker samme dag.

Gartner Ulrichs forretning

I juli måned 1926 havde Hjort og hans nabo gartner Ulrich en meningsudveksling i Aalborg Amtstidende om: ”Biografteater og Radio. Det er en almindeligt anerkendt Sandhed, at Vejen til Dannelse gaar gennem Læsning, og at Bogen danner Grundlag for al Kultur, idet den er det Middel, som forplanter den menneskelige Viden fra den ene Slægt til den anden og fra det ene Land til det andet. Men for at sætte sig ind i Tidens Aandsliv er det ikke nok at læse Aviser. Disse er en af vor Tids vigtigste Kulturfaktorer. Det er gennem Aviser, at Befolkningens store

Masser, som ikke har Tid og Raad til boglige Studier, bliver delagtige i Tidens Viden og aandelige Rørelser. Den store Betydning, som Litteraturen og pressen har, er i den sidste Tid blevet alvorligt truet ved to nye Opfindelser, Biografen og Radioen. Biografen bevirker, at Folk ikke længere gider læse. Det er meget lettere at se Litteraturens Værker filmatiseret i Biografen end at læse dem i Bogform. Men det aandelige Udbytte af Filmen bliver selvfølgelig Nul. Radioen bevirker, at Folk ikke længere gider at læse Aviser. Det er lettere at høre Nyheder i Telefon eller Højtaler end at studere Aviserne. Disse to Opfindelser maa derfor betegnes som i egentligste Forstand som kulturnedbrydende, idet de truer selve Kulturens Grundlag i Bøger og Aviser. Hvis ikke Mennesker skal synke ned i Uvidenhed, bliver det nødvendig, at Staten lukker Biografteatrene og Radiostationerne. Læge Arne Hjort, Støvring”.

Gartner Ulrich svarede et par dage efter herpå: ”Beder om Plads for følgende: Hr. Dr. Hjort mener, at ovenstaaende Opfindelse er kulturnedbrydende. Jeg vil paastaa det modsatte. Fremtiden vil foruden Bøger og Aviser tage Biograf og Radio i sin Tjeneste. Jeg vil gøre Dr. Hjort opmærksom paa, at det dog ikke saa meget er Avisartikler, man holder Radio for, som for at modtage en god og lødige Musik direkte ind i sin Stue til Glæde for store og smaa, samt om Søndagen at høre Pastor Olfert Ricard, Malmstrøm, eller en anden god Præst tale om Dagens Emne. Man ønsker at forbedre sine Sprogkundskaber, men som bekendt er det altid vanskeligt med Udtalen ved Selvstudium. Her kommer Radioen os til Hjælp, idet der derigennem gives Sprogundervisning ved indfødte Lærere. Saaledes kunde jeg nævne mange flere Eks, hvor Radioen er et uerstatteligt Gode, til Efterlysning af forsvundne Børn, og ikke at forglemme, hvor mange smaa Missekatte og Papegøjer, der ved dens Hjælp skaffes til Veje. Jeg vil endnu engang pointere, at først og fremmest er Radioen til for at give os Sang, Musik og Foredrag, og hvilken Betydning har disse Ting ikke for Mennesker, der boer afsides eller er syge og sengeliggende. Man bliver saa sandt heller ikke meget dannet eller kultiveret ved at læse politiske Aviser. Carl Ulrich, Støvring”.

Læge Hjort var den i Støvring, der havde læst flest bøger. Han havde selv et stort bibliotek. Først under krigen anskaffede far en radio, for at kunne høre nyheder fra BBC, den engelske radio.

Her bryder vi af i denne let redigerede beretning, men for den der vil vide noget om Støvring by og dens opland i forrige århundrede er der meget at hente i Gorm Erik Hjorts arkiv. Her skal det blot nævnes, at han har gennemplojet aviserne fra århundredets begyndelse og frem til 1938, og at han har kopieret eller nedskrevet det han fandt fra sin hjemegn.

Redigeret af Poul Christensen